

Fővárosi Ítéltábla

13.Gf.40.171/2008/6.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a „Dr. Barna” Ügyvédi Iroda (5800 Szolnok, Szerb A. u. 22. szám, ügyintéző: Mikesné dr. Barna Ildikó ügyvéd) által képviselt felperesnek, a dr. Kóródi Csilla ügyvéd (5001 Szolnok, Baross út 6. II. em.) által képviselt alperes ellen tagkizárás iránt indított perében a Fejér Megyei Bíróság 2008. március 28-án kelt 17.G.40.021/2008/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 20.000 (Húszezer) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az elsőfokú bíróság az alperest a felperesi, Cg.16-09-008970 cégjegyzékszám alatt bejegyzett társaságból kizárta, és kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 61.000 forint perköltséget.

Az elsőfokú bíróság által helyesen megállapított tényállás szerint a felperesi társaságot magánszemélyek alapították 2006. július 26-án. Céljuk az energiafűz szaporítóanyag értékesítése és termeltetése volt. Ennek érdekében 2006. decemberében megszerezték a szaporítóanyag licencét az azzal rendelkező svéd cégtől. A felperesi társaságon kívül még egy magyarországi cég, a H. A. Kft. rendelkezik a licencjoggal. A felperesi társaságban tagként közreműködő magánszemélyek kellő tőkeerővel nem rendelkeztek, ezért a licenc megszerzését követően olyan partnert kerestek, amely a finanszírozáson kívül piacot is biztosít a felperesi társaság termékeinek. 2007. tavaszán az A. N. Kft.-n keresztül, amelynek főtulajdonosa az alperes, tárgyalásokat kezdtek az alperessel. Bár a felperes írásban közös cég alapítására tett javaslatot, az alperes javaslata az volt, hogy a felperesi társaság jegyzett tőkéjének felemelésével az alperesi társaság legyen a felperes 50 %-os tulajdonosa, emellett az ügyvezető képviseleti jogát módosítsák együttes cégjegyzési jogra, a társaság könyvvizsgálóját az alperes jelölhesse, és az ügyvezetők legfeljebb a jegyzett tőke 25 %-a mértékéig vállalhassanak kötelezettséget a taggyűlés előzetes jóváhagyása nélkül.

Az alperes a 2007. június 7-én tett ajánlatában tagi kötelezettségvállalásként, „tagi szolgáltatás keretében” vállalta több ütemben különböző összegű tagi kölcsön biztosítását a felperes részére, részben eszköz- és gépbeszerzésre, részben a működési költségek fedezésére. Emellett vállalatot tett arra, hogy 2008. - 2011. években 150.000.000 db energiafűz dugványt vásárol a felperestől és az ültetéssel a felperest bízta meg. Vállalta továbbá, hogy a törzstőke-emeléstől számított 8-10 hónapon belül saját költségén húthető-fűthető szigetelt csarnokot épít, amelyet bérleti joggal átenged a felperesi társaságnak, a tőkeemelésből számított 5 teljes gazdálkodási évre. Az alperesi ajánlat utalt arra, hogy a felek az egyes ajánlati tételeket külön megállapodásban fogják rögzíteni, erre azonban nem került sor. A

felperesi társaság magánszemély tagjai az ajánlatot elfogadták, a tőkeemelés megvalósult és az alperes üzletrészvásárlásokkal és a tőkeemeléssel 2007. július 18-i hatállyal a cégjegyzék adatai szerint a felperesi társaság üzletrészeinek 50 %-át megszerezte. A társasági szerződésmódosítás során az együttes cégjegyzési jog előírása megtörtént, a cég működésével kapcsolatos más szerződésmódosításra nem került sor.

A társasági szerződésmódosítás aláírását követően az alperesi cég a 2007. június 7-i írásbeli ajánlatában vállalt kötelezettségeinek nem tett eleget. Erre a felperes többször felhívta, azonban az alperes nem válaszolt. Az alperes képviselője útján a 2007. október 24-i taggyűlésen úgy nyilatkozott, hogy az ajánlatát fenntartja, de annak teljesítéséhez feltételeket fűzött. A 2007. november 5-i levelében is fenntartotta a 2007. júniusi ajánlatát azzal, hogy álláspontja szerint annak teljesítéséhez a cégek közötti együttműködést új alapokra kell helyezni, amelyhez a szükséges javaslatokat majd a taggyűlés elé terjeszti. Erre az alperes részéről nem került sor.

A felperesi társaság tagjai útján 2007. november 30-án levelet intézett az alpereshez, amelyben részletezték az alperesi magatartással kapcsolatos kifogásaikat, véleményüket. A 2008. január 21-én megtartott taggyűlésen a felperesi társaság az alperes kizárására vonatkozó határozatot hozott. A kizárás indokaként a 2007. november 30-i levélben jelzett okok szerepeltek.

A felperes a 2008. február 1-én benyújtott keresetében kérte, hogy a bíróság az alperest zárja ki a felperesi társaság tagjainak sorából, továbbá a tagsági jogainak gyakorlását az eljárás jogerős befejezéséig függessze fel és kötelezze az alperest a perköltség megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Elsősorban arra hivatkozott, hogy a jegyzett tőke felemelésén és az együttes cégjegyzés bevezetésén kívül az alperesi többi ajánlat egyoldalú nyilatkozat maradt, így azt a felperesi társaság az alperesi cégen

nem kérheti számon, azokra külön szerződést nem kötöttek. Emellett az alperes álláspontja szerint a felperes magatartása nagyban hozzájárult ahhoz, hogy az alperes a vállalt kötelezettségeket nem teljesítette.

Az elsőfokú bíróság ítélete szerint a felperesi társaság által kizárási okként meghatározott alperesi magatartások alapján a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (Gt.) 47. § (1) bekezdése alapján indokolt az alperesi társaság kizárása, mert az alperesi társaságnak a felperesi társaságban maradása a társaság céljának elérését nagymértékben veszélyeztetné. Az elsőfokú bíróság a kizárás alapjául a keresetindításról döntő társasági határozat meghozataláig bekövetkezett okokat, illetve magatartásokat vizsgálta, amelyekre a taggyűlési határozat a kizárás kezdeményezését alapította. Ennek alapján arra a megállapításra jutott, hogy bár a 2007. június 7-i ajánlat egyes pontjaiban jelzett külön megállapodásokat a felperesi és az alperesi társaság nem kötötte meg, a Gt. 47. § (1) bekezdésében foglalt, a társaság céljának elérését nagymértékben veszélyeztető magatartás nemcsak szerződéses kötelezettségből eredhet. A megállapodás megkötésének elmaradása nem jelenti azt, hogy az alperes passzivitásának semmilyen jogkövetkezménye nem lehet. Az elsőfokú bíróság szerint a per anyagából egyértelmű, hogy a felperesi cég az eredményes működését arra alapította, hogy az alperes az ajánlatban foglaltakat teljesíteni fogja. A felperesi cég folyamatosan sürgette az alperesi teljesítést, erre azonban nem került sor. Az elsőfokú bíróság nem tartotta megalapozottnak az alperes által előadottakat, többek között azt sem, hogy az aszálykár bekövetkezte után már nem lett volna értelme a gépek megvásárlásának, amelyre a felperesi társaság az ígért tagi kölcsön folyósítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes fellebbezéssel élt, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatásával a felperes keresetének elutasítását és a felperesnek a felmerült perköltsége megfizetésére kötelezését kérte. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást nem a jogszabályoknak megfelelően állapította meg és a bizonyítékokat is helytelenül mérlegelve érdemben téves döntést hozott. Az alperes

álláspontja szerint a felperes és az alperes között a társasági szerződésen kívül semmilyen más megállapodás vagy szerződés nem jött létre, amely akár tagsági jogviszonyon, akár kötelmi jogviszonyon alapulna. A megállapodások megkötésére éppen azért nem került sor, mert a felperes által ígért feltételek, amelyekre tekintettel az alperes a tagi vállalásokat tette, utóbb valótlanoknak bizonyultak, például a felperes az együttműködési tárgyalások alatt úgy nyilatkozott, hogy 143,7 hektár területtel rendelkezik, amelyen a fajta- és jogtiszt szaporítóanyag előállítható. (Ezzel kapcsolatban az alperes csatolta a felperesi társaság 2007. április 25-én kelt levelét.) A felperes meg is mutatott több csemetekertet, amelyek láthatólag jó állapotban voltak, és a csemetekertek értékére bemutatta a B. G. erdőmérnök által készített értébecslést. Az alperes ezekre alapítottnak vállalta a 2007. június 7-i ajánlatában foglaltakat. A szerződéskötést követően, 2007. augusztus 16 - 24. között, amikor a felperes által átadott értébecslést ellenőriztette, már kiderült, hogy a csemetekertekből mindössze 16 hektár van életben, és a pusztulás elsősorban telepítési hiányosságok miatt történt. A felperes tehát megtévesztette az alperesi társaságot, amikor nem a valós állapotot tárta elé a csemetekertekkel kapcsolatban. Bár a felperesi társaság a felmérést követően arra hivatkozott, hogy az öntözés hiánya miatt pusztult el a csemetekert állomány, ez azonban az alperesi társaság álláspontja szerint valótlan, mivel a felperes saját kezelésében csak 60 hektár terület volt, a többi területre termelési szerződéseket kötött és az öntözés a termelők kötelezettsége volt. Az öntözőberendezések leszállítására egyébként is csak 2008. februárjában került volna sor, így az öntözőberendezések alperesnek felróható hiányára a felperes nem hivatkozhat. Az alperes a fellebbezésében előadta továbbá, hogy 2007. augusztus 28-án írásban kérte a felperes szerződéseinek áttekintési lehetőségét, amelyet megkapott. A szerződésekből azt állapította meg, hogy a felperes pazarló gazdálkodása vezetett ahhoz, hogy gazdaságilag ellehetetlenült, ugyanakkor egyedül az alperestől várta a felperesi társaság, hogy több tízmillió forint nagyságú tagi kölcsönt nyújtson. Az alperes állítása szerint a csarnoképület felépítésére azért nem került sor, mert nyilvánvalóvá vált, hogy abban nem lenne mit tárolni. Az alperes álláspontja szerint tagi magatartásával sem aktív, sem passzív módon nem veszélyezteti a felperesi társaság céljainak elérését, a

felperes irányában fennálló kötelezettségeit teljesítette. Végül az alperes a fellebbezésében kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság nem adott helyt a bizonyítási indítványának, amely a csemetekertek kipusztulásának okát kívánta volna igazolni, illetve azt, hogy a felperes által vállalt feltételek alapjaiban megváltoztak az alperesi ajánlat megtételét követően. Az alperes kérte továbbá, hogy a tagsági jog gyakorlásának felfüggesztését a másodfokú bíróság szüntesse meg. Az alperes mellékelte az általa a fellebbezésben hivatkozottak igazolására szolgáló dokumentumokat.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes kötelezését kérte a perköltség viselésére. Előadta, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást alaposan és pontosan feltárta és megfelelő jogi következtetést vont le abból. Megismételte, hogy a felperesi társaság alapító tagjai a saját üzletrészüik részbeni eladásával és tőkeemeléssel kizárólag azért biztosítottak tagsági jogot az alperes számára, mert az alperes ígéretet tett a pénzügyi források biztosítására és a felperesi társaság kapacitásának lekötésére. Ezt a felperes úgy értékelte, hogy hosszú távon biztosított lesz az eredményes és biztonságos működése. Az alperesi ajánlat előtt eredetileg a fokozatos fejlesztés mellett foglaltak állást. Kifejezetten az alperes igényeire tekintettel változtattak az eredeti terveken, és növelték meg a csemetekert-területeket. A termelőkkel kötött szerződés előnyös volt a felperesi társaság részére, mert csökkentette a kiadásokat és a kockázatokat (pl. a kipusztult csemetéket a termelők saját költségükre pótolták). Az alperes előtt is ismert volt, hogy a felperesi telephelytől távol eső területeken telepített ültetvényeket a felperes nem a saját eszközeivel és munkaerőivel kívánja gondozni. Az alperes által vitatott értébecslés valós adatokat tartalmazott, a felperes későbbi felmérésére már az aszálykárok bekövetkezte után került sor. A felperes szerint az alperes azon állítása sem valós, hogy a szaporítóanyag igényét nem tudta volna kielégíteni, ugyanis ha nem a saját termeltetésből, akkor importból, a svéd céggel kötött megállapodása alapján korlátlanul ki tudta volna elégíteni az alperesi cégcsoport igényeit. A felperes szerint az alperes álláspontja azért változott meg, mert a tervezett termőterületre nem tudott termelőket szervezni, nem tudta a szerződéseket

megkötni, így a komolyabb mértékű szaporítóanyagra az alperesnek nem volt szüksége. A felperes véleménye szerint az alperes azzal is megsértette a tagi kötelezettségeit, illetve veszélyeztette a felperesi társaság céljainak elérését, hogy a másik, licenc jogosultsággal rendelkező, konkurens cégtől, a H. A. Kft.-től rendelte meg azt a szaporítóanyagot, amire szüksége volt.

A felperesi vélemény szerint az alperes nem hivatkozhat arra, hogy a 2007. június 7-én tett ajánlata teljesítéséhez a részletkérdéseket illetően külön egyeztetéseket kellett volna tartani, illetve megállapodásokat kellett volna kötni, mert éppen az alperesnek kellett volna a szerződéstervezeteket a felperesi társaság elé terjesztenie, de ezt nem tette meg, és amikor a felperes maga készítette el a tervezeteket, azokra érdemben nem nyilatkozott. Az eltelt idő alatt a felperes számára világossá vált, hogy az alperesnek csak az volt a célja, hogy a licenc jogosultságot az alperesi cégcsoport gazdasági érdekkörében tartsa, ugyanakkor a felperesi társaságnak csak azt a szerepet szánta, hogy önköltségi áron beszereztesse vele a szaporító- anyagot, amelyet azután a cégcsoport más tagjaival kívánt termelési tevékenysége körében nyereséget is realizálva felhasználni.

A fellebbezés megalapozatlan.

A Gt. 111. § (1) bekezdése értelmében a korlátolt felelősségű társaság tagjának kötelezettsége a társasággal szemben csak törzsbetétének szolgáltatására és a társasági szerződésben esetleg megállapított egyéb vagyoni hozzájárulás szolgáltatására terjed ki.

A Gt. 119. § (1) bekezdése értelmében a társaság tagjai törzsbetétjük szolgáltatásán kívül egyéb vagyoni értékű szolgáltatás (továbbiakban: mellékszolgáltatás) teljesítésére is kötelezettséget vállalhatnak.

Az alperes a fellebbezésében alappal hivatkozik arra, hogy amikor a társaság tagjává vált, a törzsbetét szolgáltatási kötelezettségét teljesítette, a társasági szerződésben pedig mellékszolgáltatásra nem vállalkozott. Az alperes azonban a 2007. június 7-i levelében tagi szolgáltatás keretében vállalta az ajánlatában foglaltak teljesítését, erre a társasági jog diszpozitivitása lehetőséget ad. A Gt. 9. § (1) bekezdése szerint még a társasági szerződésbe is belefoglalható olyan rendelkezés, amelyről a törvény nem szól, ha a rendelkezés nem áll ellentétben a társasági jogi általános rendeltetésével, vagy az adott társasági formára vonatkozó szabályozás céljával, és nem sérti a jóhiszemű joggyakorlás követelményeit. Az alperes sem vitatta azt a tényt, hogy kizárólag azért válhatott a felperesi társaság tagjává, mert ezt az ajánlatát megtette. Az alperes tehát a peres eljárást megelőzően és a per során sem vitatta, hogy az ajánlatában foglaltakat tagi szolgáltatásként ígérte nyújtani. Ennek hiányában - kizárólag az általa jelzett összegű törzstőke-emelés vállalásával - a felperesi társaság tagjává nem válhatott volna.

Az alperes a tagsági jogviszonya keletkezését követően az általa esetleg kifogásolt körülményekre, felperesi magatartásra nem hívta fel a felperesi társaság figyelmét, folyamatosan fenntartotta a 2007. június 7-i ajánlatát, annak teljesítését azonban 2007. őszétől már különböző feltételekhez kötötte. A per során hivatkozott arra, hogy a felperesi társaság az ajánlatának megtételekor megtévesztette, illetve a körülmények az ajánlattételt követően lényegesen megváltoztak, amelyre figyelemmel a teljesítése már nem volt indokolt.

A Gt. 3. § (1) bekezdése értelmében a gazdasági társaságot annak tagjai üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatására alapítják, illetve a működő társaságba ebből a célból lépnek be tagként, illetve szereznek abban társasági részesedést. Az üzletszerű közös gazdasági tevékenység folytatása során, a társaság céljainak elérése érdekében a társaság tagjainak együtt kell működniük. A Gt. 9. § (2) bekezdése szerint a gazdasági társaságoknak és tagjaiknak (részvényeseinek) e

törvényben nem szabályozott vagyoni és személyi viszonyaira a Polgári Törvénykönyv (a továbbiakban: Ptk.) rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni. A Ptk. 277. § (4) bekezdése értelmében a felek a szerződés teljesítésében együttműködésre kötelesek. Az (5) bekezdés szerint a felek a szerződés teljesítését érintő minden lényeges körülményről kötelesek egymást tájékoztatni. Ez vonatkozik a társasági szerződés alapján együttműködni köteles személyekre is.

Bár a peres felek között az alperesi ajánlatot részletesen szabályozó külön megállapodások nem jöttek létre, ha az alperes szerint az ajánlattételt követően az ajánlat teljesítésének feltételei valóban megváltoztak volna, az alperesnek az együttműködési kötelezettségére figyelemmel erre vonatkozóan a felperes részére tájékoztatást kellett volna adnia, megjelölve azt is, hogy az ajánlat teljesítésére álláspontja szerint hogyan kerülhetne mégis sor. A periratokból ezzel szemben megállapítható, hogy az alperes a felperes teljesítésre történő rendszeres felhívására hosszabb ideig egyáltalán nem nyilatkozott, a teljesítés elmaradását nem indokolta meg, a részletes megállapodásra vonatkozó szerződéstervezeteket nem készítette el és e mulasztása okát sem jelölte meg.

A Pp. 164. § (1) bekezdése értelmében az alperesnek kellett volna bizonyítania azt a körülményt, hogy az ajánlatában foglaltakat a felperes magatartása miatt már nem volt indokolt teljesítenie. A per során ebben a körben felajánlott bizonyítása nem vezetett eredményre. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy a gépvásárlás nemcsak öntözőberendezésekre vonatkozott volna, ezért az ehhez nyújtandó tagi kölcsönre a felperesnek az aszálykár ellenére is szüksége volt. A Fővárosi Ítélőtábla álláspontja szerint az alperes megalapozatlanul hivatkozik a 2007. augusztus végén készített, a csemetekertek állapotára vonatkozó felmérésére is, hiszen az nem igazolja az ültetvényeknek a tagsági viszony létrejöttékor fennálló állapotát, a köztudottan aszályos időszakból eredő károkat pedig az alperesnek, mint a felperes tagjának a felperesi társasággal együtt kell viselnie. A 2007. augusztus végi állapotfelmérés alapján nem lehet arra a következtetésre jutni, hogy a felperesi társaság a 2007. júniusi ajánlattételt megelőzően végzett felmérés során az alperest

megtévesztette volna. Ebben a körben az alperes által felajánlott további bizonyítás sem vezetett volna az alperesnek kedvező eredményre, ezért az elsőfokú bíróság az erre irányuló bizonyítási indítványt jogszerűen utasította el.

A Gt. 47. § (1) bekezdése értelmében a gazdasági társaság tagját a bíróság a gazdasági társaságnak a tag ellen indított keresete alapján kizárja a társaságból, ha a tagnak a társaságban maradása a társaság céljának elérését nagymértékben veszélyeztetné. Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában megalapozottan hivatkozott arra, hogy az alperes által tett ajánlatra vonatkozó szerződések létrejöttének elmaradása pusztán annyit jelent, hogy az abban foglalt szolgáltatásokat az alperestől kikényszeríteni nem lehet, de a szerződéskötés elmaradása nem jelenti azt, hogy az alperes által az ajánlatban tett vállalások nemteljesítése semmiféle jogkövetkezménnyel nem jár. A felperes a fellebbezési ellenkérelmében is hivatkozott arra, hogy kifejezetten az alperesi ajánlat miatt változtatták meg a termelési szerkezetüket, amelyhez jóval nagyobb összegű befektetésre volt szükség. Azáltal, hogy az alperes az ajánlatában foglaltakat nem teljesítette, a felperesi társaság céljának elérését nagymértékben veszélyeztette. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság az alperest jogszerűen kizárta a felperesi társaságból.

Mindezekre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta. Az alperesi fellebbezés sikertelen maradt, ezért a Fővárosi Ítéltábla kötelezte az alperest a Pp. 239. §-a alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdésére alapítottn 20.000 forint másodfokú perköltség felperes részére történő megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján állapított meg, és az a felperest képviselő ügyvéd általános forgalmi adót is tartalmazó ügyvédi munkadíja.

Budapest, 2008. június 18.

. Koday Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke

Tamáné dr. Nagy Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Molnár József sk.
bíró

A kiadmány hiteléül:
bírószági ügyintéző